

SHE'RDA OBRAZLAR VA TASVIRLARNING ROLI

Jumambetova Durdana Shingis qizi

Qoraqalpog'iston Respublikasi Qonliqo'l tumani 8-sonli umumta'lim maktabining 10-sinf
o'quvchisi

Annotatsiya: Mazkur ilmiy maqolada she'riyatdagi obrazlar va tasvirlarning estetik va ideologik funksiyalari tahlil etiladi. Obrazlar va tasvirlar she'riy tilning asosiy vositalari sifatida, shoirning ichki dunyosini va inson ruhiyatini ifodalashda qanday ahamiyatga ega ekanligi ko'rib chiqiladi. Shuningdek, tasvirlar va obrazlar orqali she'rdagi ma'naviy va falsafiy mazmuni aniqlash, ularning individual va umumjahon adabiyoti tarixidagi o'rni baholangan.

Kalit so'zlar: Adabiyot, estetik, falsafa, ma'naviyat, obraz, tasavvur, tasvir, uslub, she'r, shoir.

She'riyat o'zining ifodalovchi va estetik imkoniyatlari bilan boshqa adabiy janrlardan ajralib turadi. Shoir so'z orqali tasvirlarni yaratib, ular orqali o'zining dunyoqarashini, ichki olamini va falsafasini o'quvchiga yetkazadi. Obrazlar va tasvirlar she'riy matnning asosiy elementlari bo'lib, ular orqali shoirlik san'ati o'zining to'liq mazmunini namoyon qiladi.

She'riyatda tasvir va obrazlar bir-biriga bog'liq tushunchalar bo'lib, tasvirlar orqali obrazlar yaratiladi. Tasvir — bu biror narsaning, hodisaning yoki jarayonning batafsil va jonli tasviri, obraz esa bu tasvirning she'riy shakldagi ifodasi hisoblanadi. Har bir obraz she'rda ma'lum bir ma'no yoki hissiy holatni aks ettiradi. Tasvirlar va obrazlar orqali she'r o'quvchini idrok va his-tuyg'ular olamiga olib kiradi.

Estetik funksiyalar obrazlar va tasvirlarning she'riyatdagi markaziy ahamiyatini oshiradi. Shoir, tasvirlar va obrazlar orqali muayyan voqealar yoki tasavvurlarni o'ziga xos estetik vositalar bilan taqdim etadi. Bu esa o'quvchi bilan shoir o'rtasidagi hissiy va ma'navi bog'lanishni mustahkamlaydi. Tasvirlar orqali obrazlarning shakllanishi shoirning individual va xalqiy dunyoqarashini ochib beradi.

She'rda obrazlar va tasvirlar nafaqat estetik, balki ideologik vazifani ham bajaradi. Ular orqali shoir jamiyatning ijtimoiy muammolarini ko'rsatadi, o'zining g'oyaviy pozitsiyasini ifodalaydi. Tasvirlar va obrazlar she'riyatda o'quvchiga kengroq g'oyaviy va ma'naviy xabarlarini etkazish imkonini yaratadi.

She'rda obrazlar va tasvirlar shoirning estetik maqsadlarini amalga oshirishda, uning dunyoqarashini va ichki olamini o'quvchiga etkazishda muhim rol o'ynaydi. Tasvirlar va obrazlar she'riyatda o'zining estetik, ideologik va hissiy vazifalarini muvaffaqiyatli bajaradi. Ularning tahlili she'rning chuqur ma'no va mazmunini ochib beradi, shuningdek, she'riyatning o'ziga xos til va uslubini anglashga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Akhmadov A. (1996). She'r va tasvir. Toshkent: O'zbekiston Milliy Universiteti.
2. Jalolov M. (2004). She'riy obrazlar va tasvirlarning semantikasi. Samarqand: Samarqand Davlat Universiteti.

3. Mirzaev M. (2010). Adabiyotshunoslik asoslari. Toshkent: O'zbekistan.
4. Tursunov A. (2007). She'riyat va uning estetik xususiyatlari. Toshkent: Sharq.
5. Usmonova R. (2018). Obraz va tasvir: she'riyatda yangi yondoshuvlar. Buxoro: Buxoro Davlat Universiteti.